

AVSKRIFT AV LÄNSSTYRELSENS BESLUT 1981-06-03

LÄNSSTYRELSEN
I KALMAR LÄN

BESLUT

1(6)

Planeringsavdelningen
Naturvårdsenheten

1981-06-03

11.184-3862-79
82-010

Oskarshamns Kommun
Box 6
572 01 Oskarshamn

Fastställande av skyddsområde och skyddsföreskrifter för Bockara
Vattentäkt på fastigheten Bockara 36:55, Oskarshamns kommun

Oskarshamns kommun har i en till länsstyrelsen 1979-12-11 inkommen skrivelse anhållit om fastställande av skyddsområde och skyddsföreskrifter för vattentäkten på fastigheten Bockara 36:55 enligt ett av ingenjörfirman Inge H Bååth AB upprättat och 1979-02-23 dagtecknat förslag.

Kommunstyrelsen i Oskarshamns kommun har i beslut 1979-10-25 tillstyrkt nämnda förslag till skyddsområde.

Skyddsområdet har en areal av ca 130 ha och är uppdelat i inre och yttre skyddszon.

Yttranden

Yttranden har inkommit från vägförvaltningen i Kalmar län, byggnadsnämnden i Oskarshamns kommun och länsläkarorganisationen i Kalmar län.

Hälsovårdsnämnden har enligt kommunstyrelsens sammanträdesprotokoll 1979-10-25 ej haft något att erinra angående föreslaget skyddsområde.

Vägförvaltningen har i sitt yttrande påpekat att riksväg 23 löper genom den föreslagna yttre zonen och gränsar till den inre. Under förutsättning att underhållet av riksvägen kan utföras i sedvanlig omfattning föreligger ingen erinran från vägförvaltningen.

Samtidigt upplyser vägförvaltningen om att man inom inre skydds-
zon anordnat en perkolationsanläggning för ytvatten från vägen.

Byggnadsnämnden i Oskarshamns kommun har inget att erinra mot att skyddsområdet utförs enligt upprättat förslag.

Länsläkarorganisationen anser bland annat i sitt yrkande att förslagets yttre skyddszon bör utvidgas på två ställen:

Dels i sydväst där befintlig betongindustri bör ingå eftersom man lokaliserat verksamheten inklusive ett flertal stora drivmedelstankar på botten av en djup, tidigare grustäkt. Eventuella föroreningar torde därför om de når grundvattnet komma att förorena det grundvattenmagasin som utnyttjas för Bockaras vattenförsörjning. I handlingarna finns ingen redovisning som motsäger detta.

Dels i nordöst där befintligt sågverk bör ingå med hänsyn till att såväl barkning som kemikaliehantering kan utgöra risker för grundvattnet. För detta område ger handlingarna dessutom vid handen att ett grundvattenflöde mot tälten kan ske.

När det gäller det inre skyddsområdets utsträckning har länsläkarorganisationen inga erinringar.

Länsläkarorganisationen finner det angeläget att avloppssystemet i Bockara successivt åtgärdas eftersom förklaringen till de tidvis förhöjda nitrat- och nitrithalterna i grundvattnet anses vara läckage från detsamma. Det faktum att bakteriepåverkan på vattnet ej föreligger nu innebär inte att risk för spridning av smittsamma sjukdomar av såväl bakterier som virus för all framtid kan uteslutas om läckaget förvärras.

Länsläkarorganisationen anser det därutöver rimligt att saltning ej sker av vägen inom skyddsområdet samt att skyltar uppsättes vid oljetankar och liknande så att transportörer som ej rimligen kan tänkas veta att det rör sig om ett skyddsområde, får uppgifter om vem som skall kontaktas vid skada eller olyckshändelse.

Länsläkarorganisationen framför vidare i sitt yttrande krav och synpunkter av tillsynskaraktär.

Kommunen har i en skrivelse 1980-10-02 bemött inkomna remissyttranden.

Erinringar har inkommit från vägförvaltningen i Kalmar län.

Länsstyrelsen vill till en början framhålla, att det i 2 kap 63 § Vattenlagen finns en allmän aktsamhetsregel, innebärande att den, som vill utföra grävning eller sprängning eller anordna upplag eller vidta annan åtgärd, som kan befaras medföra menlig inverkan

på en grundvattentillgång som tillgodogörs eller kan antas komma att framdeles tillgodogöras, är skyldig att till skydd för grundvattnet vidta de anordningar och åtgärder som begränsning av verksamheten samt iaktta de övriga försiktighetsmått, som skäligen föranleds av omständigheterna. Då länsstyrelsen fastställer skyddsområden och meddelar skyddsföreskrifter enligt 2 kap 64 § vattenlagen preciserar den vad som gäller enligt den generella aktsamhetsregeln i 63 §. Hur långt detta allmänna krav sträcker sig bedöms enligt de regler som får anses gälla inom grannelagsrätten eller beträffande miljöfarlig verksamhet. Om skyddet av grundvattnet fordrar så långt gående åtgärder eller inskränkningar att de berättigar till ersättning har länsstyrelsen ej möjlighet att meddela föreskrifter härom i administrativ ordning.

För att undvika onödiga inskränkningar i nyttjandet av fastigheterna inom skyddsområdet måste bestämmelserna i varje fall anpassas efter lokala förhållanden. Det kan därför ifråga om detaljer komma att innebära olika långt gående krav vid olika vattentäkter.

Vid länsstyrelsens fastställande av skyddsföreskrifter delegeras till hälsovårdsnämnden och andra kommunala myndigheter i viss utsträckning att bestämma vilka villkor för grundvattenfarlig verksamhet som ska gälla i de särskilda fallen.

Med anledning av länsläkarorganisationens förslag om utvidgning av skyddsområdet har Oskarshamns kommun närmare redogjort för strömningsförhållandena i de aktuella områdena. Enligt länsstyrelsens bedömning torde grundvattenströmningen i dessa områden inte vara riktad mot vattentäkten varför en utökning av skyddsområdet inte kan anses motiverad.

Länsstyrelsen delar landsläkarorganisationens uppfattning att skyddsområdets gränser bör utmärkas.

Enligt länsstyrelsens uppfattning ger gällande lagstiftning inte möjlighet att utan ersättning hindra normalt underhåll av vägar. Saltning bör dock undvikas inom inre skyddszon. Den av vägverket redovisade perkolationsanläggningen kan enligt länsstyrelsens bedömning kvarligga och användas i oförändrad omfattning. I övrigt föranleder vägverkets erinran ingen ändring av skyddsföreskrifterna.

Med stöd av 2 kap 64 § vattenlagen fastställer länsstyrelsen det skyddsområde för vattentäkten på Bockara 36:55 som framgår

av bifogad karta. Länsstyrelsen meddelar också följande föreskrifter att gälla inom skyddsområdet.

Bestämmelser för inre skyddszon

§ 1

För grundvattnet skadliga ämnen som petroleumprodukter, tjärprodukter (bland annat fenol och impregneringsmedel för virke), gifter och vådliga ämnen, dammbindnings- och isupptinningsmedel, bekämpningsmedel, gödningsämnen får inte förvaras, transporteras och hanteras på ett sådant sätt, att risk kan uppkomma för förorening av grundvattnet. För förvaring och hantering av brandfarlig vätska är särskilda bestämmelser utfärdade i kommerskollegiums författningssamling ser B nr 1 år 1970 och nr 2 år 1972.

§ 2

Avloppsvatten, vätska från gödselstad, djururin eller ensilagevätska får inte infiltreras i marken.

§ 3

Grus- eller sandtäkt får inte ske djupare än till tre meter över högsta naturliga grundvattenytan. Den som bedriver takten är skyldig att följa de anvisningar som hälsovårdsnämnden kan komma att meddela för bestämmande av högsta grundvattenytan samt i övrigt vidta de åtgärder som hälsovårdsnämnden kan föreskriva till skydd för grundvattnet.

Bestämmelser för yttre skyddszon

§ 4

För grundvattnet skadliga ämnen som petroleumprodukter, tjärprodukter (bland annat fenol och impregneringsmedel för virke), gifter och vådliga ämnen, dammbindnings- och isupptinningsmedel, bekämpningsmedel och gödningsmedel skall förvaras, transporteras och hanteras på sådant sätt att antingen uppkommet läckage, spill eller dylikt snabbt upptäcket eller risken att anordningarna skadas, t ex genom korrosion, är obetydlig. För förvaring och hantering av brandfarlig vätska är särskilda bestämmelser utfärdade i kommerskollegiums författningssamling ser B nr 1 år 1970 och nr 2 år 1972.

§ 5

Avloppsvatten, vätska från gödselstad, djururin eller ensilagevätska, får inte infiltreras i marken om inte hälsovårdsnämnden givit tillstånd till det.

§ 6

Grus- eller sandtäkt får inte ske djupare än till en meter över högsta naturliga grundvattenytan. Den som bedriver täkten är skyldig att följa de anvisningar som hälsovårdsnämnden kan komma att meddela för bestämmande av högsta grundvattenytan samt i övrigt vidta de åtgärder som hälsovårdsnämnden kan föreskriva till skydd för grundvattnet.

Gemensamma bestämmelser för inre och yttre skyddszoner

§ 7

Förvaring eller hantering av i 1 och 4 §§ angivna ämnen som inte kan anses vara helt tillfällig får endast ske efter tillstånd av byggnadsnämnden (då det gäller brandfarliga varor) eller hälsovårdsnämnden (övriga ämnen)

§ 8

Regelmässig uppställning av fordon avsett för transport av brandfarlig vätska får ske först efter anmälan till hälsovårdsnämnden som i samråd med kommunen har att pröva om skyddsåtgärder erfordras.

§ 9

Anläggning för förvaring av gödsel, djururin och dylikt, liksom också ensilageanläggning får inte uppföras utan hälsovårdsnämndens tillstånd.

§ 10

Tippning eller nedgrävning av sopor eller annat avfall får inte ske.

§ 11

Vid uppställning utomhus av stationära, med flytande bränsle drivna maskiner, skall uppsamlingskärl för spill anordnas under motorer eller bränslebehållare. Kärlen skall rymma hela den i maskinen förekommande bränslemängden och vara så beskaffade att uppsamlat bränsle med säkerhet hindras tränga ner i marken. Innehavaren av maskinen är skyldig att tillse, att uppsamlingsanordningen inte genom vattenfyllning eller på annat sätt bringas ur funktionsdugligt skick.

§ 12

Vid varje ovan- eller underjordisk cistern för i 1 och 4 §§ angivna flytande produkter skall finnas en varningsskylt med upplysning om att cisternen ligger inom skyddsområde för grundvattentäkt.

§ 13

Utan hinder av § 7 får naturgödsel och gödningsämnen liksom skadedjursbekämpnings- och växtutrottningsmedel användas i den omfattning som erfordras för normalt nyttjande av fastigheter för jordbruk och skogsbruk samt dammbindnings- och isupptiningsmedel användas i den omfattning som erfordras för sedvanligt underhåll av vägar.

Allmänna bestämmelser

§ 14

Ägare eller nyttjanderättshavare av fastighet inom skyddsområdet är skyldig att tillse att den som på fastigheten ansvarar för förvaring eller hantering av för grundvattnet skadliga ämnen genast gör anmälan till vattenverket, hälsovårdsnämnden eller brandchefen om någon händelse inträffar inom fastigheten som kan skada grundvattnet. Ägare eller nyttjanderättshavare är vidare skyldig att anmäla enligt ovan om annat förhållande uppstår som kan skada grundvattnet.

§ 15

Om särskilda skäl föreligger kan länsstyrelsen medge undantag från ovan meddelade föreskrifter. Hälsovårdsnämnden och byggnadsnämnden skall då höras. Lämnat medgivande kan återkallas av länsstyrelsen.

§ 16

Om tillsyn över efterlevnaden av bestämmelserna i §§ 1-14 stadgas i 2 § hälsovårdsstadgan.

§ 17

Den som överträder bestämmelserna i §§ 1-14 straffas såsom i 13 Kap 14 § andra stycket vattenlagen sägs, om inte ansvarsbestämmelser finns utfärdade i annan ordning.

Beslutet skall, enligt 2 kap 68 § andra stycket vattenlagen, omedelbart lända till efterrättelse och gälla intill dess annorlunda förordnas.

Om ni vill överklaga länsstyrelsens beslut skall Ni skriva till kammarrätten i Jönköping.

Tala om varför Ni anser att beslutet skall ändras och vilken ändring Ni vill ha. Skicka även med sådant som Ni anser har betydelse för ärendet.

Kammarrätten måste ha fått Er skrivelse inom tre veckor från den dag beslutet tillkännagivits. Tillkännagivandet anses ha skett den dag då beslutet utkom från tryckeriet i länets författningssamling eller den dag då beslutet kungjordes i ortstidning, om detta skedde senare.

Tala om vilket beslut Ni överklagar, t ex genom att anteckna ärendets nummer.

Underteckna skrivelsen och uppge namn, personnummer, postadress och telefonnummer. Om Ni anlitar ombud kan i stället ombudet underteckna skrivelsen.

Kammarrättens adress är: Box 564, 551 17 JÖNKÖPING

För ytterligare upplysningar kan Ni vända Er till länsstyrelsen.

I den slutliga handläggningen av detta ärende har deltagit förste Länsassessor Arne Fagergren, beslutande naturvårdsdirektör Göran Andersson, länsarkitekt Lennart Weiman, bitr överlantmätare Hilmer Bramsbo samt byråingenjör Mariann Bäck, föredragande.

Arne Fagergren

Mariann Bäck